

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Рекомендовані заходи щодо організації освітнього процесу

1. З'ясувати рівень опанування здобувачами освіти навчального матеріалу, вивчення якого здійснювалось із використанням технологій дистанційного навчання.

З метою визначення рівня засвоєння знань, умінь та навичок що здобувались в період воєнного стану, необхідно провести вхідне діагностування з опанування модулів (предметів) професійно-теоретичної та загальнопрофесійної підготовки, провести кваліфікаційні пробні роботи та організувати при необхідності повторення матеріалу.

Оцінки за такі діагностичні роботи не бажано виставляти до журналів теоретичного та виробничого навчання, адже вони є орієнтиром для визначення рівня залишкових знань і вмінь.

Відповідно до результатів, необхідно спланувати роботу (колективну або індивідуальну) щодо додаткових навчальних занять з опанування окремих компетентностей (тем), систематизації знань, умінь та навичок.

Рекомендуємо під час модульно-поурочного (поурочно-тематичного) планування виділити ключові теми. Це дозволить без порушення вимог освітньо-професійного стандарту ущільнювати, оптимізувати вивчення модуля, предмета та забезпечити якісну самостійну роботу здобувачів освіти в умовах змішаного (дистанційного) навчання.

2. Провести анкетування серед здобувачів освіти щодо технічних можливостей навчання в змішаному (дистанційному) форматі.

3. Визначити формат організації освітнього процесу відповідно до обставин в регіоні.

Вибір формату залежить від закладу освіти, а саме: цифрової компетентності учасників освітнього процесу, наявності дієвого інформаційно-освітнього середовища, яке не тільки забезпечує поширення інформації, але й взаємодію здобувачів освіти та педагогів онлайн, в тому числі з проведенням онлайн-уроків на відстані; наявності посилань на якісні цифрові навчально-методичні ресурси та медіатеку власних розробок.

4. Провести засідання педагогічної ради закладу освіти, під час якого розглянути та схвалити порядок організації освітнього процесу відповідно до рекомендацій обласної військової адміністрації.

5. На засіданнях профільних методичних комісій визначити та погодити переліки модулів (компетентностей), предметів (тем), видів навчальних занять, які можуть проводитись з використанням технологій змішаного (дистанційного) навчання.

Педагоги під час розробки модульно-поурочного, поурочно-тематичного планів, переліку навчально-виробничих робіт можуть

змінювати послідовність опанування компетентностями, темами. Відповідні зміни погоджуються профільною методичною комісією.

6. Визначити перелік вебресурсів, необхідних для забезпечення змішаного (дистанційного) навчання залежно від професії, кваліфікації, навчального модуля, предмета.

7. З метою ущільнення та оптимізації освітнього процесу рекомендуємо:

- практикувати проведення уроків теоретичного навчання на базі навчально-практичних центрів, навчально-виробничих дільниць;

- застосовувати інтегроване навчання, сумішуючи теоретичні уроки зі вступними інструктажами на виробничому навчанні;

- під час здійснення дуального навчання проводити уроки професійно-теоретичної підготовки безпосередньо в умовах виробництва;

- під час проведення професійно-практичної підготовки в умовах навчально-тренувальних центрів та безпосередньо на виробництві застосовувати переміщення здобувачів освіти згідно графіка переміщень відповідно до кількості годин, визначених освітньо-професійними програмами на опанування кожного модуля компетентностей.

8. З метою упорядкування освітнього процесу рекомендуємо видати накази:

- про організацію освітнього процесу в навчальному році, передбачивши початок занять для груп у різний час, зміщення часу перерв, запровадження змінного навчання;

- про організацію роботи в гуртожитку (за наявності);

- про організацію харчування (за наявності).

9. Довести до відома здобувачів освіти (якщо їм виповнилось 18 років) або їх батьків (законних представників) особливості організації освітнього процесу у навчальному році.

10. В разі запровадження змішаної (дистанційної) форми навчання педагогам необхідно:

- провести вступний інструктаж, в ході якого пояснити здобувачам освіти, як працювати віддалено, як використовувати ті чи інші освітні ресурси;

- здійснювати поточне інструктування перед початком вивчення компетентності, теми або введення нових освітніх ресурсів;

- розробити до навчального контенту, призначеного для самостійного опрацювання, пояснення та інструкції у форматі аудіо чи відео або письмові, розміщувати коментарі щодо виконання навчальних завдань;

- завдання для самостійної роботи здобувачів освіти рекомендовано розподіляти на частини із визначенням термінів їх виконання;

- для кожного модуля, предмета за допомогою гіперпосилань створити перехід за темами, компетентностями до навчальних матеріалів, організованих педагогами за технологіями дистанційного навчання (завдання, матеріали до уроків, посилання на електронні версії підручників та

онлайн-уроки, завдання для самостійного практичного використання, відеоматеріали, тести тощо);

- проводити персональні консультації здобувачів освіти (у месенджерах, за допомогою відеозв'язку, у телефонному режимі тощо) щодо виконання навчальних завдань;

- мотивувати здобувачів освіти до здійснення навчальної діяльності у форматі змішаного (дистанційного) навчання.

Звертаємо увагу, що орієнтовна структура дистанційного курсу може складатися з наступних елементів:

- вхідний контроль (для визначення початкового рівня підготовки);
- теоретичні матеріали;
- практичні матеріали;
- самоконтроль;
- моніторинг навчальної діяльності (для перевірки викладачем).

11. Оновити на сайті закладу освіти сторінку/розділ «Дистанційне навчання», де розміщувати:

- розклад занять з переліком предметів, модулів для кожної групи;
- посилання на вебресурси в розрізі професій, груп, модулів, предметів.

Освітній контент повинен відповідати вимогам функціональності, безпечності, надійності функціонування, зручності використання, кросплатформеності, відповідності освітнім стандартам, засадам реалізації принципів державної політики цифрового розвитку та законодавству України щодо захисту авторських прав.

Щодо виконання освітніх програм та робочих навчальних планів

Відповідно до підпункту 3.3.1 пункту 3.3 Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 червня 2006 р. за № 711/12585, заклади П(ПТ)О самостійно обирають форми та методи організації навчально-виробничого процесу, а педагогічні працівники самостійно, з урахуванням основ педагогіки, визначають засоби і методи навчання та виховання учнів.

У межах академічної автономії питання організації освітнього процесу, виконання освітніх програм та робочого навчального плану є внутрішнім питанням кожного закладу освіти, його педагогічної ради та завданням педагогічних працівників.

Враховуючи те, що закінчення 2022/2023 навчального року для здобувачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти має відбутися не пізніше 1 липня 2023 року, для забезпечення виконання вимог стандартів професійної (професійно-технічної) освіти з робітничих професій, освітніх програм та робочих навчальних планів, рекомендуємо:

- провести облік прочитаних годин та за потреби здійснити корегування розкладу занять з врахуванням відміни святкових днів (на період воєнного стану) та днів, відведених на підготовку до ДПА у формі ЗНО;
- розглянути можливість ущільнення навчального матеріалу, організації самостійної навчальної діяльності здобувачів освіти, додаткових консультацій з використанням технологій асинхронного дистанційного навчання;
- під час проведення теоретичної підготовки використовувати індивідуальні заняття із здобувачами освіти, консультації; виконання здобувачами індивідуальних завдань (реферат, розрахункова робота, курсовий проект, проміжна поетапна та випускна кваліфікаційна робота, дипломний проект);
- для проведення практичної частини (виробничого навчання та виробничої практики) задіяти навчально-практичні центри, навчальні майстерні, лабораторії, полігони закладів П(ПТ)О,
- у разі неможливості організації освітнього процесу у ЗП(ПТ)О (відключення електроенергії, температурний режим) використовувати для проведення занять навчально-виробничі дільниці та місця, відведені для проходження виробничого навчання та практики на підприємствах;
- інтенсифікувати освітній процес за рахунок об'єднання вступних інструктажів виробничого навчання з програмою професійно-теоретичної підготовки з відповідних професій;
- за наявності «паралельних груп» проводити опанування теоретичних дисциплін потоками;
- максимально використовувати можливості створених навчально-практичних центрів, зокрема і для забезпечення країни необхідними товарами, послугами, сільськогосподарською продукцією.

Щодо дистанційної роботи при вимкненні комунікацій

Згідно з частиною одинадцятою статті 602 КЗпП на час загрози поширення епідемії, пандемії, необхідності самоізоляції працівника у випадках, встановлених законодавством, та/або у разі виникнення загрози збройної агресії, надзвичайної ситуації техногенного, природного чи іншого характеру дистанційна робота може запроваджуватися наказом (розпорядженням) власника або уповноваженого ним органу без обов'язкового укладення трудового договору про дистанційну роботу в письмовій формі. З таким наказом (розпорядженням) працівник ознайомлюється протягом двох днів із дня його прийняття, але до запровадження дистанційної роботи. У такому разі норми частини третьої статті 32 цього Кодексу не застосовуються.

В умовах воєнних дій можливе вимкнення комунікацій, які дозволяють виконання дистанційної роботи, – електроенергія та мережа Інтернет. Неможливість виконання працівником дистанційної роботи у зв'язку з відсутністю відповідних комунікацій не може розглядатися як порушення трудової дисципліни.

Кожен працівник (педагогічний та інші працівники) закладів і установ освіти, робота якого відбувається у дистанційному режимі, має самостійно визначити робоче місце та, відповідно, є відповідальним за гарантування безпечних і нешкідливих умов праці на обраному ним робочому місці, зокрема за межами території України.

Оплата праці здійснюється за тарифікацією із розрахунку заробітної плати, встановленої при тарифікації, з дотриманням умов чинного законодавства.

Організація контролю в закладах професійної освіти при впровадженні змішаного (дистанційного) навчання

Заклад освіти визначає підходи до контролю та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти. При організації змішаного (дистанційного) навчання здійснюється поточний, компетентнісний (тематичний), модульний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок здобувачів освіти, їх кваліфікаційна атестація.

Основною метою оцінювання учнів в умовах змішаного (дистанційного) навчання є перевірка, контроль та забезпечення зворотного зв'язку педагога із здобувачем освіти. Система контролю повинна носити системний характер.

За технічної можливості оцінювання результатів навчання проводиться за допомогою дистанційних платформ. Отримання навчальних матеріалів та спілкування між учасниками змішаного (дистанційного) навчання забезпечується через передачу відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі. Це можуть бути письмові роботи (самостійні й контрольні, компетентнісні завдання), заповнення таблиць, побудова схем, моделей, виконання творчих робіт і проєктів тощо. Роботи можуть накопичуватися також у портфоліо здобувача освіти. За потреби завдання здобувачів освіти можна контролювати через відеозв'язок (Zoom, Viber, Telegram, Skype тощо).

В організації щоденного освітнього процесу варто надавати пріоритет не поточному, а формувальному оцінюванню, що дозволить порівнювати теперішні успіхи здобувачів освіти з її попередніми досягненнями. Формувальне оцінювання дає можливість коригувати засоби (методи) навчання у випадку виявлення їх неефективності. Результати навчальної діяльності здобувачів освіти мають використовуватись для відзначення успіхів, аналізу помилок, планування подальшої роботи з опанування навчального матеріалу в умовах змішаного (дистанційного) навчання та після закінчення воєнного стану.

Поточне оцінювання педагоги можуть здійснювати в усній та письмовій формах, застосовуючи різні види. Такий підхід передбачає подання виконаних робіт здобувачами освіти за допомогою месенджерів, електронної пошти або платформ для дистанційної роботи тощо.

Компетентнісний (тематичний) контроль передбачає опитування або тестування здобувачів освіти за компетентність (тему).

Проміжний контроль передбачає:

- семестрові заліки;
- семестрову атестацію;
- річні підсумкові заліки;
- річну підсумкову атестацію;
- кваліфікаційну атестацію;
- індивідуальні завдання здобувачам освіти.

Форми та періодичність проміжного контролю визначаються робочим навчальним планом.

Підсумкове оцінювання з окремих модулів (предметів) за семестр здійснюється на основі результатів усіх видів оцінювання за цей період. Підсумкова оцінка за рік виставляється на основі семестрових оцінок.

Вихідний контроль передбачає державну кваліфікаційну атестацію, яка включає:

- кваліфікаційну пробну роботу, що відповідає певним вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника закладу професійної (професійно-технічної) освіти відповідного атестаційного рівня;
- державний кваліфікаційний екзамен (кваліфікаційний екзамен) або захист дипломної роботи, проекту чи творчої роботи, що їх замінює.

При опануванні професійної підготовки уроки з конкретного навчального предмета, модуля під час дистанційного навчання рекомендується записувати у журналах теоретичного (виробничого) навчання на сторінці, відведеній на модуль, предмет, поставивши біля дати проведення знак «Д».

Наголошуємо, що всі правила ведення журналів за прийнятими інструкціями та методичними рекомендаціями зберігаються.

Робота педагогічних працівників під час канікул

Робочий час педагогічних працівників ЗП(ПТ)О регулюються посадовими обов'язками та затвердженням розкладом навчальних занять, складеним відповідно до тижневого навантаження, а також планами виховної та методичної роботи.

Робочий час викладача, педагога професійного навчання, майстра виробничого навчання, та ін. працівників закладу професійної (професійно-технічної) освіти визначається згідно з обсягом навчального навантаження та позаурочної навчально-методичної, організаційної та виховної роботи серед здобувачів освіти. Педагогічне навантаження є **нормованою частиною робочого часу** педагогічного працівника.

Установлення педагогічного навантаження педагогічного працівника та оплату їх праці здійснюють відповідно до статті 28 Закону України « Про професійну (професійно-технічну) освіту» від та Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102.

Кількість годин педагогічного навантаження на тиждень установлюють у тарифікаційному списку навчального закладу станом на 1 вересня.

Канікулярний час для педагогічного працівника є **робочим часом**. Його роботу за цей час оплачують із розрахунку заробітної плати, встановленої при тарифікації, що передувала початку канікул (п. 71 Інструкції № 102). Аналогічно оплачують роботу осіб з числа керівного, адміністративно-господарського та навчально-допоміжного персоналу, які ведуть викладацьку роботу або заняття з гуртківцями у тому ж закладі.

Пунктом 73 Інструкції № 102 встановлено, що особи, які працюють **на умовах погодинної оплати** і не ведуть занять під час канікул, оплату за цей період не отримують. Адже їх робота оплачується за фактично відпрацьовані години. Зауважимо: якщо таких осіб залучено на період канікул до навчально-виховної роботи, то їм здійснюється погодинна оплата на загальних підставах з **урахуванням фактично відпрацьованих годин**.

Тривалість робочого часу педагогічних працівників під час канікул має бути вказана в Правилах внутрішнього розпорядку для працівників закладів системи Міністерства освіти і науки України.

Відповідно до пункту 25 Типових правил внутрішнього трудового розпорядку для працівників навчально-виховних закладів системи Міністерства освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти України від 20.12.1993 № 455, керівник закладу освіти під час канікул, що не збігаються з черговою відпусткою, залучає педагогічних працівників до педагогічної та організаційної роботи **в межах часу, що не перевищує їх навчального навантаження** до початку канікул. Зазначене стосується також педагогічних працівників, які працюють у навчальних закладах за сумісництвом. Організація їх роботи здійснюється згідно з планом роботи в канікулярний період.

Відповідно до п.4 ст. 247 КЗпП України графік роботи педагогічних працівників під час канікул затверджується наказом керівника навчального закладу за погодженням з профспілковим комітетом. Працівники мають бути ознайомлені із зазначеним графіком роботи під особистий підпис.

Під час канікул педагогічні працівники ЗП(ПТ)О не проводять заняття, але оскільки робочий час педагогічного працівника включає не лише навчальну діяльність, а й іншу педагогічну діяльність, передбачену посадовими обов'язками і режимом робочого часу, працівник може, зокрема, здійснювати виховну, методичну, організаційно-педагогічну тощо діяльність. Також педагогічний працівник може:

- підвищувати свою кваліфікацію;
- проводити методичну роботу;
- здійснювати календарно-тематичне планування, брати участь у роботі предметних комісій;
- формувати індивідуальні освітні траєкторії учнів тощо.

Така робота також вимагає витрат робочого часу. Але порядку нормування такої роботи немає. При цьому залучення має бути в межах педагогічного навантаження **на тиждень** і в будь-якому випадку не меншим за навантаження, яке було до початку канікул.

Згідно з пунктом 77 Інструкції у випадку, коли в окремі дні (місяці) заняття не проводяться з незалежних від учителя (викладача) причин (сільгоспроботи, епідемії, несприятливі метеорологічні умови, воєнний стан тощо), його оплата здійснюється з розрахунку заробітної плати, встановленої при тарифікації, за умови, що педагогічний працівник виконує іншу організаційно-педагогічну роботу. В разі відсутності такої роботи час простою оплачується в порядку і розмірах, визначених Кодексом законів про працю України, але не менше $\frac{2}{3}$ тарифної ставки встановленого працівникові тарифного розряду (посадового окладу) (постанова КМУ від 07.03.2022 № 221).

Слід також зазначити, що у період воєнного стану у нас з'явилося поняття «Призупинення трудового договору», яке було введено саме в період дії воєнного стану (частиною 1 статті 13 Закону № 2136 «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»). Призупинення трудового договору – це тимчасове припинення роботодавцем забезпечення працівника роботою і тимчасове припинення працівником виконання роботи. Оголосити його можна лише в період дії воєнного стану. Йдеться, звісно, не про звільнення! Трудові відносини відновлюються за першої можливості, а робоче місце зберігається за працівником. Під час призупинення, як і під час відпустки без збереження заробітної плати, педагогам заробітна плата не виплачується.

Право ухвалювати рішення в будь-якому з варіантів надається керівнику закладу освіти в межах передбаченої законодавством (ст 23, 26 Закону України «Про освіту») організаційної та академічної автономії закладу освіти.

Врегулювання питань академічної мобільності

13 травня 2022 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 599 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань академічної мобільності», якою удосконалив регулювання питань академічної мобільності.

Постановою вносяться зміни до декількох нормативно-правових актів, а саме до:

- Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання та стажування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 1996 р. № 287;
- Порядку призначення і виплати стипендій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 «Питання стипендіального забезпечення»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 20 січня 2010 р. № 82 «Про норми відшкодування витрат, пов'язаних з направленням вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів, стажистів, клінічних ординаторів, аспірантів і докторантів для участі у заходах, що проводяться в Україні та за кордоном»;

- постанови Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність».

Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затверджене постановою № 579, було викладено в новій редакції з новою назвою — Порядок реалізації права на академічну мобільність (Додаток).

Регулювання академічної мобільності зазнало змін, зокрема;

1. Уточнено перелік учасників академічної мобільності.

На відміну від попереднього Положення, дія нового Порядку поширюється не лише на заклади вищої освіти і наукові установи, але й на заклади фахової передвищої освіти та частково — на заклади професійної (професійно-технічної) освіти;

2. Розширено форми та види академічної мобільності.

До форм академічної мобільності для здобувачів освіти, окрім навчання за програмами академічної мобільності, мовного та наукового стажування, додалися:

- навчально-наукове стажування;
- практика;
- інші форми (участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації в межах певної спеціальності/галузі знань тощо);

3. Удосконалено процедури оформлення договорів про академічну мобільність.

Для реалізації права на академічну мобільність український та іноземний заклади освіти (наукові установи) або інший український заклад освіти (наукова установа) укладають у письмовій або електронній формі договір між закладами-партнерами про виконання програми академічної мобільності (партнерський договір), а з учасником академічної мобільності укладається договір академічної мобільності;

4. Розширено гарантії учасникам академічної мобільності.

Згідно з Порядком-2022, здобувачі освіти зберігають за собою місце навчання, право на призначення академічної та/або соціальної стипендії незалежно від наявності в партнерському договорі та/або договорі академічної мобільності положення щодо фінансової підтримки закладом-партнером у грошовій та/або безгрошовій формі та її обсягів;

5. Деталізовано контроль за виконанням програм академічної мобільності.

Відповідальність за дотримання вимог законодавства під час виконання програми академічної мобільності, прав учасників академічної мобільності, прозорість під час та після її виконання, ефективне, раціональне та цільове використання коштів несуть керівники українських закладів-партнерів.

На заклади професійної (професійно-технічної) освіти та заклади фахової передвищої освіти, які здійснюють підготовку здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти та в межах, визначених статтями 52 і 53 Закону України “Про професійну (професійно-технічну) освіту”,

беруть участь у міжнародному співробітництві, поширюються вимоги цього Порядку в разі, коли:

укладено договори про співробітництво з іноземними закладами освіти, міжнародними організаціями (фондами), іншими фізичними (юридичними) особами;

метою міжнародного співробітництва в частині навчання українського учасника в іноземному закладі професійної (професійно-технічної) освіти - партнері або іноземного учасника в українському закладі професійної (професійно-технічної) освіти - партнері є досягнення результатів навчання та/або відповідних компетентностей, що будуть визнані в українському (для українського учасника) або іноземному (для іноземного учасника) закладі-партнері постійного місця навчання і враховані як виконання освітнього компонента відповідної освітньо-професійної програми;

участь у програмі міжнародного співробітництва здобувача професійної (професійно-технічної) освіти, який навчається в українському закладі на підставі державного (регіонального) замовлення, не призведе до збільшення нормативного строку здобуття освітнього-кваліфікаційного рівня “кваліфікований робітник”. У разі коли ця вимога не виконується (не може бути виконана), навчання такої особи після закінчення нормативного строку навчання здійснюється за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб;

визнання результатів навчання в межах міжнародного співробітництва здійснюється шляхом зіставлення результатів, яких досягнуто в закладі-партнері, та результатів, запланованих освітньо-професійною програмою українського закладу-партнера постійного місця навчання;

з українським учасником (у разі його неповноліття з одним із його батьків або особою, яка є його законним представником) укладається договір про участь у програмі міжнародного співробітництва, що містить всі умови договору академічної мобільності, визначені пунктом 14 Порядку.

Проходження професійно-практичної підготовки на робочих місцях підприємств, організацій та установ за межами України

Сьогодні немає жодних законодавчих або якихось інших обмежень стосовно визнання результатів навчання здобувача освіти в будь-якій країні світу.

Здобувачі освіти, які знаходяться за межами України, можуть проходити практичну підготовку на робочих місцях підприємств, організацій та установ, з якими укладається договір про проведення практики. Підтвердженням проходження професійно-практичної підготовки може бути довідка від підприємства із зазначенням видів робіт (кваліфікацій), які виконував здобувач освіти.

Для встановлення достовірності інформації, ЗП(ПТ)О рекомендується проводити перевірку даних про підприємство за допомогою пошукових систем. Сьогодні, таку перевірку можна зробити за допомогою мережі Інтернет.

До прикладу, щоб отримати справжню інформацію про ту чи іншу фірму, підприємство у Польщі можна скористатися різними державними сайтами країни.

Один з них, це [Główny Urząd Statystyczny](#) (REGON, NIP, KRS) – державний реєстр господарських або юридичних суб'єктів.

Також отримати потрібну інформацію можна у Державному судовому реєстрі. Саме тут можна відстежити діяльність організації, і те, чи не було раніш у неї проблем з законом. Сайт - [Krajowy Rejestr Sądowy](#)

Ще одним інформаційним сайтом, є [Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia \(KRAZ\)](#), що надає інформацію про всі діючі фірми і агентства.

У нагоді може стати Центральний Реєстр і Інформація про Господарську Діяльність (Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej) - це сайт, який дає можливість перевірити всю основну інформацію про підприємця.

Але, для того щоб зайти на сайти для перевірки підприємства, потрібно володіти даними про роботодавця:

NIP (ідентифікаційний податковий номер) – номер, який ідентифікує платника податків. Такий номер має кожна зареєстрована фірма.

REGON (реєстр Народного господарства). Це є 9-тизначний номер, що виданий у реєстрі статичним оператором.

Отже, для того аби отримати необхідну інформацію, потрібно знати хоча б про один з наявних параметрів. Наприклад, на сайті [ms.gov.pl](#) цілком достатньо знати або NIP або REGON організації.

Для пошуку інформації про суб'єкти господарської діяльності в Україні та за кордонном рекомендуємо використовувати безкоштовні інтернет-сервіси, які можна знайти за посиланням

http://investincherkasyregion.gov.ua/sites/default/files/bezkoshtovni_internet-servisy.pdf.

Таким чином, організація практичної підготовки за межами України та відповідальність сторін визначається умовами договору або, у разі його відсутності, - підтверджується довідкою діючого підприємства, установи, організації. У разі подання довідки про опановану освітню програму професійно-практичної підготовки (разом із годинами, видами робіт, що виконувалися, оцінкою за виконання тощо) іноземною мовою, необхідно зробити її переклад на державну мову та завірити нотаріально.

Після закінчення практики здобувачі освіти звітують про виконання практичних завдань. Обов'язковою формою звітності здобувача освіти за результатами практики є звіт з практики. Структура та вимоги до звіту з практики, а також інші форми звітності визначаються Положенням про організацію НВП в ПТНЗ.